THI CA VIỆT NAM CHỌN LỌC

thơ Bùi Giáng

N H À X U Ấ T B Ả N Đ Ồ N G N A I

THI CA VIỆT NAM CHỌN LỌC

KIỀU VĂN
Tuyển chọn

Thơ
BÙI GIÁNG

NHÀ XUẤT BẢN TỔNG HỢP ĐỒNG NAI

Lời nói đầu

Bùi Giáng (1926-1998) là một trí thức, đồng thời là một nhà thơ sống và hoạt động khá "ào ạt" (chữ của Tản Đà) ở miền Nam suốt thời gian dài trước năm 1975.

Sau ngày miền Nam hoàn toàn giải phóng, ông tiếp tục sống ở Thành phố Hồ Chí Minh. Bùi Giáng vẫn giữ phong cách bình thản, không đánh mất lòng "tự đắc" cố hữu.

Bùi Giáng mang bản chất của một thi nhân đích thực. Dường như sự sống của ông có một nhu cầu tự nhiên là phải được giãi bày, phản ánh tất cả bằng thơ. Chính Bùi Giáng, sau khi kiểm điểm lại gia tài văn hóa của mình, đã thú nhận rằng "chỉ có những tập thơ là ngộ nghĩnh mà thôi":

Theo chúng tôi, muốn tìm hiểu thơ Bùi Giáng, nhất thiết phải "giải mã" được bản chất con người ông, ít nhất là ở những phương diện liên quan đến thơ.

Người đọc luôn luôn bắt gặp những bài thơ Bùi Giáng viết như trong một trạng thái mê sảng (đọc rất khó hiểu):

Mắt người chìm hột sao khuya
Miệng người bỏ hột bên rìa mép hoang...

Có lẽ chúng ta nên nhìn nhận dạng thơ đó là thứ "của riêng" của Bùi Giáng chứ không phải thứ thơ dành cho đông đảo công chúng. Vì vậy tôi chỉ tuyển vài ba bài để bạn đọc tham khảo.

Những bài thơ có giá trị cao của Bùi Giáng là những bài thơ "huyết lệ" đặc sắc - như là sự nối tiếp thơ Hàn Mặc Tử. Chẳng hạn bài "Phụng hiến", bài "Giã biệt đời" trong đó chất chứa những tâm tư sâu xa nhất của nhà thơ với vũ trụ, với thế giới, với con người.

Ngày sẽ hết, tôi sẽ không ở lại
Tôi sẽ đi và chưa biết đi đâu
Tôi sẽ tiếc thương trần gian mãi mãi
Vì nơi đây tôi sống đủ vui sầu
... Tôi chấp nhận trăm lần trong thổn thức
Tôi bàng hoàng hốt hoảng những đêm đêm
Tôi xin chịu cuồng si để sáng suốt
Tôi đui mù cho thỏa dạ yêu em...

Xuyên suốt thơ Bùi Giáng là một tư tưởng, một thái độ: Trần gian là cõi tạm của con người, cõi ấy có đầy dẫy bi kịch nhưng cũng có muôn vàn cái đẹp, và con người cần phải biết tận hưởng những cái đẹp chỉ xuất hiện trong khoảnh khắc đó!

Ông viết:

Thưa rằng bạc mệnh xin kham
Giờ vui bất tuyệt xin làm cỏ cây.

Đó chính là đỉnh cao nhất về "triết lí nhân sinh" mà Bùi Giáng đã đạt tới. Đạo Phật cho rằng trần gian là bể khổ, chỉ có cõi Niết Bàn sau cái chết mới là phúc lạc. Bùi Giáng, trái lại, khẳng định rằng chính trong cái bể khổ ấy có không ít phúc lạc cần phải giành lấy:

Còn ở lại một ngày còn yêu mãi
Còn một đêm còn thở dưới trăng sao
Thì cánh mộng còn tung lên không ngại
Níu trời xanh tay vói kiễng chân cao.

Nhờ triết lí sống ấy mà Bùi Giáng, cho đến phút cuối cùng, vẫn căn bản là một con người hạnh phúc, một đệ tử của chủ nghĩa lạc quan.

Xét trên bình diện khác, cũng chính nhờ triết lí ấy mà Bùi Giáng xác lập được một thế đứng của mình.

Trần gian hỡi, tôi đã về đây sống
Tôi đã tìm đâu ý nghĩa lầm than
Tôi ngẩng mặt ngó ngàn cây cao rộng
Tôi cúi đầu nhìn mặt đất thấp đen.

Ở tầm cao cuộc sống nhưng Bùi Giáng không hề có thái độ khinh mạn. Trái lại ông yêu thương

cuộc đời tha thiết và do đó cũng được cuộc đời yêu lại. Ông đã được đền bù.

Rồi ta gục đầu trên trang giấy hão
Em bảo rằng
- Đừng tuyệt vọng nghe không
Còn trang thơ thấm lại với trời hồng

Trang thơ ấy đang ở trước mặt bạn đọc!

Bùi Giáng mang sứ mạng của một nhà thơ ở phương Nam của Tổ quốc (gồm cả miền Trung và Nam). Thơ ông thể hiện lòng yêu thương thiết tha nồng cháy đối với quê hương xứ sở. Chúng ta vui mừng được luôn luôn gặp những địa danh là máu thịt đối với ông và cũng vô cùng thân thiết đối với chúng ta: Cửu Long, Trường Sơn, đèo Hải Vân, Mĩ Tho, Cần Thơ, Sa Đéc, Sóc Trăng, Bình Dương, Long Xuyên, Rạch Giá, Tiền Giang, Châu Đốc, Hà Tiên, Bạc Liêu, Cà Mau, Đà Lạt, Sài Gòn...

Phần lớn thơ Bùi Giáng vang vọng lên một nỗi buồn nhân thế, những mộng mị về cái đẹp, hạnh phúc và hi vọng:

Một buổi trưa nắng vàng in trên tóc
Lùa chân mây về ở dưới chân trời
Bước vội vã một lần nghe gót ngọc
Giẫm trang đời lá rụng úa thu phai

Thơ Bùi Giáng thuộc dòng thơ lãng mạn trữ tình chuyên diễn đạt những tâm sự thiết tha sầu muộn, ghi lại hình bóng của cuộc sống còn vương lại trong tâm hồn đầy mộng mị của ông.

*

Bùi Giáng là một cây bút thơ cự phách.

Ông có nhiều tứ thơ rất đắt, rất sâu như:

Tôi đã nguyện yêu trần gian nguyên vẹn
Hết tâm hồn và hết cả da xương

hoặc:

Cầm tay em ta nắm lại một ngày
Màu và sắc hương mờ phai một thuở

Có những câu thơ kì tài lấy nguồn từ thơ của Bà Chúa thơ Nôm:

Cho ngổn ngang gò bên đống cheo leo
Cho uốn éo đường thu thêm thiên thẹo

Có những câu thơ gợi nhớ đến thơ Hàn Mặc Tử:

Em đi về là tím bạc hai môi
Em ra đi - là bưng mặt khóc òa

Lại có những phát hiện tuyệt vời:

Chàng nghe thấy ở đâu
Nơi nào chàng bắt gặp
Bên bờ có bụi dâu
Một mùa xuân hấp tấp

... Vì sao chàng nhắm mắt
Đi kiếm mãi một mình
Để trời mưa lên mặt
Một cồn lá phiêu linh.

(Điên)

Có thể nói, những câu thơ như vậy đã đạt tới tầm trác tuyệt.

Thành phố Hồ Chí Minh, 4.2004
KIỀU VĂN

Phụng hiến

Con có nghĩ: ắt là phải thế
Một đôi lần con ghì siết hai tay
Nàng Thơ đẹp của trần gian ứa lệ
Bảo con rằng: hãy nhớ lấy phút giây

B.G

Ngày sẽ hết tôi sẽ không ở lại
Tôi sẽ đi và chưa biết đi đâu
Tôi sẽ tiếc thương trần gian mãi mãi
Vì nơi đây tôi sống đủ vui sầu

Cây và cối bầu trời và mặt đất
Đã nhìn tôi dưới sương sớm trăng khuya
Mở buồng phổi đón gió bay bát ngát
Dừng bên sông bến cát buổi chia lìa

Hoàng hôn xuống, bình minh lên nhịp nhịp
Ngàn sao xanh lùi bước trước vừng hồng
Ngày rực rỡ đêm êm đềm kế tiếp
Đón chào tôi chung cười khóc bao lần

Tôi đã gởi hồn tôi biết mấy bận
Cho mây xa cho tơ liễu ở gần
Tôi đã đặt trong bàn tay vạn vật
Quả tim mình nóng hổi những chờ mong

Sông trắng quá bảo lòng tôi mở cửa
Trăng vàng sao giục cánh mộng tung ngần
Gió thổi dậy lùa mơ vào bốn phía
Ba phương trời chung gục khóc đêm dông

Những dòng lệ tuôn mấy lần khắc khoải
Những nụ cười tròn mấy bận hân hoan
Những ngoảnh mặt im lìm trong ái ngại
Những bắt tay xao động với muôn vàn

Những người bạn xem tôi như ruột thịt
Những người em dâng hết dạ cho tôi
Những người bạn xem tôi là cà gật
Những người em không vẹn nghĩa mất rồi

Trần gian hỡi! Tôi đã về đây sống
Tôi đã tìm đâu ý nghĩa lầm than
Tôi ngẩng mặt ngó ngàn mây cao rộng
Tôi cúi đầu nhìn mặt đất thấp đen

Tôi chấp thuận trăm lần trong thổn thức
Tôi bàng hoàng hốt hoảng những đêm đêm
Tôi xin chịu cuồng si để sáng suốt
Tôi đui mù cho thỏa dạ yêu em

Tôi tự nguyện sẽ một lòng chung thủy
Qua những lần buồn tủi giữa đảo điên
Thân xương máu đã đành là ủy mị
Thì xin em cùng lên thác xuống ghềnh

Em đứng mũi anh chịu sào có vững
Bàn tay bưng đĩa muối có chấm gừng
Tôi đã nguyện yêu trần gian nguyên vẹn
Hết tâm hồn và hết cả da xương

Xin yêu mãi yêu và yêu nhau mãi
Trần gian ôi! Cánh bướm cánh chuồn chuồn
Con kiến bé cùng hoa hoang cỏ dại
Con vi trùng cùng sâu bọ cũng yêu luôn

Còn ở lại một ngày còn yêu mãi
Còn một đêm còn thở dưới trăng sao
Thì cánh mộng còn tung lên không ngại
Níu trời xanh tay với kiễng chân cao

Nhưng em hỡi trần gian ôi ta biết
Sẽ rồi ra vĩnh biệt với người thôi
Ta chết lặng bó tay đầu lắc
Đài xiêu ôi xuân sắp rụng mất rồi

Đêm ứa lệ phồng mi hai mắt
Bàn tay ta nhỏ như lá cây khô
Mình hoa rã đầm đìa sương theo móc
Đỡ làm sao những cánh tiếp nhau rơi

Ta gửi lại đây những lời áo não
Những lời yêu thương phụng hiến cho em
Rồi ta gục đầu lên trang giấy hão
Em bảo rằng
– Đừng tuyệt vọng nghe không
Còn trang thơ thắm lại với trời hồng.

Không đủ gọi

Mây đứng lại chân trời phủ khói
Dòng sông đi đò bến đợi ngu ngơ
Chiều trời đẹp tâm tình em không nói
Đất với trời chung một nghĩa bơ vơ

Chiều thổi đẹp gió về em không nói
Anh không chờ không biết đợi từ bao
Từ xuống mưa không biết tự phương nào
Dòng sông chảy ai người xin níu lại

Mưa có tạnh nhưng chân trời còn mãi
Những giọt sương là lệ ở trong mây
Dòng sông đi cho nước nói ngàn ngày
Rằng bể rộng không bến bờ em ạ

Anh đợi xuống đêm về đầu phủ tỏa
Mịt mờ xanh bù xõa ánh tơ giăng
Cười môi em duyên dáng như chị Hằng
Và lấp lánh mắt là sương trong lệ

Anh sẽ hỏi gió đêm về mở hé
Mở muộn màng là một chút mơ hoa
Mở ngàn sau hoài vọng chút phai nhòa
Và mất hút ở cuối trời nín lặng

Rồi từ đó về sau mang trái đắng
Bàng hoàng đi theo gió thổi thu bay
Anh chờ em không biết tự bao ngày
Để thấy mãi rằng thơ không đủ gọi

Sầu một thuở đất mòn không tiếng nói
Một ngàn năm trăng dãi tuyết băng buông
Anh gửi đi ngàn sóng cuộn thác nguồn
Để thấy mãi rằng thơ không đủ gọi

Mùa xuân lại với chim về đã mỏi
Với cá về mây nước cũng lang thang
Anh nằm im nhắm con mắt mơ màng
Mở con mắt cũng mơ màng cỏ lá

Hòn phố thị để lạc hồn cõi lạ
Sầu phố xanh từ bữa nọ em đi
Tuyết trời Tây có nguôi lãng những gì

Màu thanh thiên mở

Một phút nữa thôi
Và màu sẽ mất
Suối sẽ xa đồi
Như mây xa đất

Một trang cũ kĩ
Mới lại một lần
Linh hồn giản dị
Bờ cõi thanh tân

Em sẽ đi đâu
Với đời đi mất
Tờ giấy phai màu
Hồng kia có thật

Máu ở vành môi
Về tim mấy bận
Suối bỏ rơi đồi
Ai làm sao giận.

Với một vòng tay
Với vòng tay nữa
Ôm tháng giữa ngày
Đồng khô chết lúa

Với vòng tay của
Mười ngón tay măng
Xin mở một lần
Màu thanh thiên của...

Chào nguyên xuân

Xin chào nhau giữa con đường
Mùa xuân phía trước miên trường[1] phía sau
Tóc xanh dù có phai màu
Thì cây xanh vẫn cùng nhau hẹn rằng

Xin chào nhau giữa lúc này
Có ngàn năm đứng ngó cây cối và
Có trời mây xuống lân la
Bên bờ nước có bóng ta bên người

Xin chào nhau giữa bàn tay
Có năm ngón nhỏ phơi bày ngón con
Thưa rằng: những ngón thon thon
Chào nhau một bận sẽ còn nhớ nhau

---

1. Miên trường: giấc dài; cõi chết.

Xin chào nhau giữa làn môi
Có hồng tàn lệ khóc đời chửa cam
Thưa rằng bạc mệnh xin kham
Giờ vui bất tuyệt xin làm cỏ cây

Xin chào nhau giữa bụi đầy
Nhìn xa có bóng áng mây nghiêng đầu

Hỏi rằng: người ở quê đâu
Thưa rằng: tôi ở rất lâu quê nhà
Hỏi rằng: từ bước chân ra
Vì sao thấy gió dàn xa dặm dài
Thưa rằng: nói nữa là sai
Mùa xuân đương đợi bước ai đi vào
Hỏi rằng: đất trích chiêm bao
Sá gì ngẫu nhĩ mà chào đón nhau
Thưa rằng: li biệt mai sau

Bờ lúa

Em chết bên bờ lúa
Để lại trên đường mòn
Một dấu chân bước của
Một bàn chân bé con

Anh qua miền cao nguyên
Nhìn mây trời bữa nọ
Đêm cuồng mưa khóc điên
Trăng cuộng khuya trốn gió

Mười năm sau xuống ruộng
Đếm lại lúa bờ liền
Máu trong mình mòn ruỗng
Xương trong mình rã riêng[1]

Anh đi về đô hội
Ngó phố thị mơ màng
Anh vùi thân trong tội lỗi
Chợt đêm nào gió bờ nọ bay sang.

---

1. Rã riêng: rã rời

Em đi về giữa

Em đi về giữa nước non này
Mắt lệ phai mờ tóc lạnh vai
Thao thức nghe mùa tan dưới nguyệt
Nỗi đời em sẻ bớt cho ai

Dư vang ngày trước ở đâu rồi
Bước hận chia lìa máu nhạt môi
Tiếng khóc câu cười thôi thế đã
Chiều đem mây trắng bủa xanh trời

Em đi chân bước với tay buông
Còn nữa không em mộng giữa nguồn
Sóng dạt buồm trôi con gió lại
Nát mòn hạnh ngộ dưới mưa tuôn

Gió bão Tây Nam

Giọng người đổ xuống bến xanh
Đời vui đón hội sao đành sớm tan
Bước chùng gió bão Tây Nam
Rừng sâu giếng cạn bóng hoang liêu thành

Hãi hùng bi kịch đồi tranh
Trùng quan vó ngựa tế nhanh trọng mù
Thân người nát ở phía sau
Ngàn năm mắt khép khổ đau khôn hàn.

Biểu tượng

Tiếng nói xa vang trên đầu ngọn lúa
Vì ngôn ngữ ngày kia em để úa
Bỗng lên lời bên mép cỏ như sương
Cũng xanh như dòng lệ khóc phai hường

Đồng ruộng đó đương chờ em bước tới
Bàn chân nhỏ gót buồn em hãy vội
Hãy chần chờ anh soạn sửa theo chân
Áng mây xa cũng sắp lại về gần

Người phố thị mỉm cười đầu ngang ngửa
Tô son đỏ vào hai môi lượt nữa
Chợt thấy mình còn đầy đủ dung nhan
Thuở xưa kia suối ngọc ngó mây vàng

Em phiền mộng bờ thanh thiên kim hải
Anh sẽ đặt tên em là con gái
Khắp bốn bề thiên hạ rủ nhau thưa
Em là em con gái tuổi đương vừa

Em ngồi lại nhìn thu lên bóng nước
Con cò trắng nhớ nhung trời bữa trước
Con cá xanh tư lự sóng hôm sau
Lòng miên man em sắp đã gục đầu

Tay năm ngón bốn mùa đi em đếm
Đầu móng nhỏ hé răng tròn em cắn
Nghe trong mình nước mắt chảy lên mi
Nghe bốn bên thiên hạ ngó em vì

Anh cũng định làm như người thiên hạ
Sực nhớ lại em là em em ạ
Nên bây giờ anh xin phép ra đi
Để bốn bên thiên hạ ngó em vì...

Áo xanh

Lên mù sương xuống mù sương
Bước xa bờ cỏ xa đường thương yêu
Tuổi thơ em có buồn nhiều
Hãy xin cứ để bóng chiều bay qua
Biển dâu sực tỉnh giang hà
Còn sơ nguyên mộng sau tà áo xanh

Xuân thu trang phượng

Trời Cao Nguyên lụt tràn đê
Nguồn trôi nước lũ xuống đè cát xanh
B.G.

Mùa Xuân hẹn Thu về em trở lại
Ta nhìn nhau trong bóng nước mơ màng
Nước chảy mãi bởi vì xuân trở lại
Với dòng trong em hẹn ở bên đường

Em sẽ khóc khi nhìn trong khóe mắt
Thấy một mình người đi lại lang thang
Còn ghì giữ ân tình trong cỏ nhặt
Múa vi vu vì hẹn với truông ngàn

Ta sẽ đợi nghe đời em kể lại
Thuở xưa kia... bờ nước ấy xưa kia
Ta sẽ đợi nghe đời em nói mãi
Bên đời ai vạn đợi đã chia lìa

Mùa xuân hẹn thu về em trở lại
Bên đời đi còn giữ mãi hay không
Dòng bất tuyệt xanh ngần xuân thơ dại
Sầu hoang vu vĩnh hạ vọng non hồng

Phương Tây

Rút ngàn con gió chạy qua
Mùa băng giá thổi tê nhòa Tây phương
Bước đi là mấy dặm đường
Sầu nghe xuân động trong vườn lá xanh
Nụ cười môi tắt đi nhanh
Màu se sắt dựng âm thanh điêu tàn
Bờ dương xế lục trăng tan
Bên thành đất quạnh thu dàn trắng vôi
Ngày đi đổ bóng sau người
Mộng hờ biết có buồn vui em về.

Một buổi trưa

Một buổi trưa nắng vàng in trên tóc
Mây trên trời xuống phủ ở trên vai
Màu phương cảo[1] pha mờ trên nét ngọc
Bước ngại ngùng nẻo mộng mấy lần sai

Em có định sẽ cùng ai kể lể
Một nỗi đời hư huyễn giữa chiêm bao
Vừng hiu hắt nguyệt hờn mây nhỏ lệ
Một mùi hương hồng tụ ở nơi nào

1. Phương cảo: sang đẹp, thơm tho.

Cây chuyện ấy một lần em đã rõ
Để bây giờ không thể lại phanh phơi
Đường đi xuống khung đời sương lổ đổ
Hờn dung nhan em có sợ bên người?

Con mắt ấy vì sao em khép lại
Làn mi kia em thử ngước lên nhìn
Vòng tay đẹp như cành xuân thơ dại
Ngón la đà sao chẳng chịu đưa tin

Một buổi trưa nắng vàng in trên tóc
Lùa chân mây về ở dưới chân trời
Bước vội vã một lần nghe gót ngọc
Giẫm trang đời lá rụng úa thu phai

Khép mắt

Ngày mở mắt dòng xanh xuân đổ lại
Mùa trổ bông là chi chít chim kêu
Vườn vẫn đợi tin hoa về tuổi dại
Bóng nguyệt trùm là phủ rộng sân rêu

Ngày mở mắt ngó trời xanh xa thế
Ở đây là màu đất cỏ xuân con
Hè nắng hạ với thu đông buồn thế
Với tình yêu em giữ mất hay còn

Trong khóe mắt em ngậm ngùi ngày đó
Lúc dung nhan về đối diện trăng tà
Màu nước chảy vô ngần khôn giãi tỏ
Gió biên thùy về bích ngạn chiêu hoa

Giờ khép mắt nhớ một lần ngẫu nhĩ
Nhớ rất nhiều ngày loạn ngửa đêm nghiêng
Cuồng dại nát liễu hờn xuân rủ rỉ
Giờ ra đi em cảm thấy có quyền

Hương bay suối cũ

Trang hồng kim hải ra hoa
trổ bông mùa phượng cũ đà hồ phai
hương ngần vói với hai tay
mộng hồn suối lạnh đến rày lại ngân

Bàn chân em đẹp hãy dừng đây
Suối chảy bờ quanh mượt cỏ dày
Em có bằng lòng về ở lại
Bên màu cây lá mộng xưa sau

Nhìn về sim chín ở đồi xa
Nhìn xuống cồn hoang dãi bóng tà
Phương của hướng là đâu một thủa
Chân trời dặm đồ gió rừng xanh

Một lần em lại với ta đây
Những buổi chiều hôm với những ngày
Ước hẹn hững hờ trăng nước rụng
Mấy mùa hương lạnh thổi về tây

Một lần em nhớ nước trôi đi
Cầu đã bâng khuâng tiếc những gì
Mây đã băng miền xê xích ruổi
Bên đèo có một cánh chim bay

Ngồi đây một bận với ta thôi
Ủ lại xuân phơi giữa bốn trời
Gió có dặt dìu về thủ thỉ
Ngàn tùng soi bóng nước vơi vơi

Ngồi ở dòng đây nước chảy hoài
Ngồi đây ngó lại bóng gương soi
Em buồn? hay nhớ? hay không nhớ
Những gì xưa hẹn với sương mai

Ngàn mây về cuối mãi trời xa
Nước có bằng lòng đứng đợi ta
Gợi mãi triền miên mơ giữa mộng
Dòng xưa có lại với trăng tà?

Đi là đi mãi phải không em
Ước hẹn mai sau có vẹn tuyền?
Nước có ngân lời hoài vọng cũ
Gửi về cây bóng lá sơ nguyên

Thơ còn ở lại dưới chân em?
Cùng với dòng đi có trở về
Đầu ngón tay xanh em có đếm
Mấy lần thu xuống bóng vàng khe

Thơ còn có chảy dưới chân em?
Từng ngón chân em giẫm cỏ mềm
Có gửi ý niềm cùng cỏ mượt
Kiến bò củi mục có nghe chăng

Em ngồi mãi mãi với ta đây
Có sợ hoàng hôn tỏa bóng dày
Em sẽ nép vào thân ta ngủ
Mộng hồn em sẽ tỏa hương bay

Nghe

Cúi đầu nghe tạnh
Mưa chiều rừng gió đi mau
Con đường trăng lạnh
Hang rừng bông rụng hoa đau

Cồn xưa cỏ mọc
Lá sông chảy xuống chân trời
Chảy lên mái tóc
Một mùa thu gục bên tôi

Người kia đứng lại
Nghe trời đẩy xuống hai vai
Con đường thơ dại
Còn đây lá cũ một vài

Nắng buồn

Nắng buồn thương nhớ bên nhau
Nhìn lưa thưa lá niềm đau trong cành

Giọt mờ trong mắt em xanh
Tự ngày đất đỏ chân đành bước đi

Còn không một bận quay về
Vườn xưa ngó bóng trăng thề vàng gieo

Đường thu gió muộn thổi vèo
Ngựa hồng sực tỉnh truông đèo rộng thênh.

Nam Đông - Dương Hòa
1950

Mái hiên

Bay về ổ chín tầng cao
Con chim giã biệt quên chào mái hiên
Nước lang thang chảy xa miền
Vòng quanh ngõ nọ mà triền miên chi
Tôi người thủy thủ ra đi
Chân trời thấy nước đợi kì lên mây
Sao đêm đổ xuống triều đầy
Ai đưa kiếm vút ngang mày hư không

*

Gió theo cánh ngỗng ngang trời
Chở sương tuyết cũ lại đời phiêu linh
Từ đây ta hẹn với mình
Hồn trong cõi mộng biên đình chửa tan
Đầu hiên cung bậc điêu tàn
Lần kia đổ dậy giọng vàng xô mau
Lạnh lùng dấn bước bờ sau
Mấy đời li biệt về đau trong mình
Nằm sầu sa mạc nín thinh
Đi vào giá buốt mông mênh cuối trời

Người đi đâu

Bàn chân bước người đi về một thuở
Lá phân vân bờ bến cát sương rung
Trời khuya khoắt phiêu du trăng bỡ ngỡ
Người đi đâu sông nước lạnh vô cùng

Bóng trắng xa bay về em có thấy
Cuối phương ngàn rừng núi mộng trong sương
Dòng sông đục dòng xưa sông sóng dậy
Nghe triền miên nức nở lệ lên đường

Một tiếng nói một nụ cười chợt tắt
Hết mấy phen buồn trở lại bên đời
Đồng ruộng cũ màu trôi trong cỏ nhặt
Dưới bình minh rạ xám gốc trơ phơi

Trời vi vút én liệng vòng hớt hải
Đi đi em nguồn dậy mộng chiêm bao
Về thao thức canh chầy tìm trở lại
Bốn chân trời người đứng ở nơi nao

Màu con mắt bên màu xuân xiêu đổ
Ở bên kia nhìn trở lại bên này
Gió lay lắt bốn phương về dồn tụ

Màu xuân

Xin ngó lại bàn chân em bước
Vì em đi vào lúc gió đương bay
Năm ngón nhỏ như sương đầm lá ướt
Em đưa tay anh vói bắt chừng này

Ngồi kể lại chuyện ngày xưa cũ kĩ
Em không nghe vì anh cũng không nghe
Hồn hoa phấn xông hương sầu dị dị
Tóc vàng tơ tỉ mỉ ngón tay đè

Vì ngọc trắng cát lầm thu xiêu lệch
Gió băng trời xin thổi bụi bay theo
Ngàn xuân rộng vô ngần trong bóng nguyệt
Đầu xanh em tư lự suối thông đèo

Nằm xuống cỏ nghe tràn lan nước gội
Chảy vòng quanh Thu Lục Tỉnh bao la
Cồn Sa Đéc Sóc Trăng sương vòi või
Gió lên bờ kim hải sóng xanh xa

Chợt ngoảnh lại thấy rằng em ngủ mất
Em ngủ quên phiền sương rộng trăng ngà
Hồn bỏ lại mộng thừa trong thớ đất
Anh nhìn em trong suốt giữa xương da

Trò chuyện

Ngồi đây nói chuyện
Lúc trời cao thổi gió xuống xanh nguồn
Em thốt lời bằng miệng
Và bằng môi hơi thở tự đâu tuôn

Em sẽ thành con kiến
Tôi thành con chuồn chuồn
Lời sẽ câm trên miệng
Nhưng nơi nào còn hơi thở luôn luôn

Những hòn sỏi lăn đi rất chậm
Chuồn chuồn bay không biết tới nơi nào
Con kiến bé có bao giờ lận đận
Lúc đi về trong cổ lục chiêm bao

Em sẽ bỏ lại đằng sau em bỏ
Những nỗi đời về ở giữa nhân gian
Ta sẽ tạo lại mối tình sâu bọ
Về hư vô vĩnh viễn bóng buông màn

Người về

Người bước về đây năm ngón chân
Tôi buồn người bảo có tay nâng
Bàn tay người có đủ năm ngón
Người đứng xa, tôi tiến lại gần

Tôi thấy người, mừng rỡ xiết bao
Trời xanh hơn lá ở trên cao
Con chim nhảy nhót bên cành nhánh
Người nắm tay tôi rủ bước vào

Ngôi nhà người dựng giữa rừng xanh
Cửa gió bằng cây có nhánh cành
Để khép sơ sơ và cũng để
Mở mời anh chị bước vào nhanh

Hôm nay tôi kiếm củi trong rừng
Lạc mất đường về chợt bỗng dưng
Sực nhớ rằng đây rừng rú thẳm
Là quê thân thiết biết bao chừng

Bờ trần gian

Đường cong có cỏ mọc ven bờ
Cây đứng trong vườn lá chuối tơ
Chó sủa sớm chiều đi qua ngõ
Gà con mất mẹ chạy bâng quơ

*

Cá ở ngoài khe có ít nhiều
Côn lau cỏ lách có hoang liêu
Em về có hỏi răng ri rứa[1]
Nhắm mắt đưa chân có bận liêu

---

1. Sao thế này?

Người xuống

Người xuống theo dòng trôi nước lũ
Màu sim màu móc núi sương mây
Suối đá gập ghềnh hôm sớm tụ
Khói mù mịt thổi xuống đồi cây

*

Người xuống theo thu thổi gió trời
Hàng hàng mưa chảy tuyết đông rơi
Một đời lận đận đo rồi đếm
Gối mỏi người đi đứng lại ngồi

Bờ mây

Bờ mây trắng dựng cuối trời bóng dáng
Của ban sơ hoài vọng giữa nhân gian
Lòng vạn vật mơ màng chiều qua sáng
Em về nhanh cho mây trắng buông màn

Nhịp chân bước bên vườn hoa ẻo lả
Hồng hé môi là nụ của xuân xanh
Hồn ngơ ngác thương ngừa trong tấc dạ
Em đi đâu? ta đứng đợi không đành

Còn hay mất? ngày sau ta sẽ lại
Em sẽ về giữa mùa nước phơi trăng
Oanh yến múa cho trời xuân xanh mãi
Và yêu thương lên tiếng bảo nhau rằng

Bến đò Mĩ Thuận 1958

Bờ nước cũ

Nhìn em nhé bên bờ kia gió thổi
Lá xanh vườn theo cỏ mượt ngân nga
Tơ vi vút một đời thương nhớ tuổi
Của trăng rằm xuống dọ dẫm bên hoa

Khung cảnh ấy nằm sâu trong đáy mắt
Có lệ buồn khóc với lệ hòa vui
Để tràn ngập hương mùa lên ngan ngát
Rồi tan đi trong hố thẳm chôn vùi

Ta sẽ đến đứng bên bờ nước cũ
Ngó bên kia vườn biếc lá hoa lừng
Ô vạn vật vẫn chờ nguồn nước lũ
Tự ngàn năm tuôn dạo tự khe rừng

Ta sẽ đến đứng bên bờ nước cũ
Mộng xanh ngần dậy nối mộng em xưa
Ngó non nước giữa sớm chiều tư lự
Đón mơ màng về thổi gió lưa thưa

Bến đò Ngàn - Xuân cũ

Chiều

Em ngó buổi chiều buồn có phải
Buồn cũng như buồn những buổi chiều xưa
Tròng con mắt đã mỏi mòn có phải
Sắc của trời hương của đất lưa thưa

Những nhịp bước bên đường còn dội mãi
Vang về đâu không vọng lại hồi âm
Của réo rắt riêng một lần mãi mãi
Gió phương trời ủ mộng giữa hoa tâm

Em hỏi mãi tuy biết lời đáp lại
Chẳng bao giờ thỏa đáng giữa đời câm
Em ngó mãi những chiều về trở lại
Mang những gì về trong cõi trăm năm

Hang rừng

Mù sa thấp rừng nai xưa lỡ hẹn
Xuống thôn làng ngó lá rụng ven khe
Mùa tháng chạp chim trời xa lỡ hẹn
Với sông thu từ một buổi bay về

Làn sóng đục lần kia nghe gió lạ
Lạnh vô cùng thổi lại tự phương tây
Đêm khuya khoắt ai một mình em ạ
Đứng trên bờ nghe rã mộng trong tay

Lời ước nguyện tuổi thơ cùng một lúc
Với mây xanh với gió biếc trời tròn
Với sông trắng chảy quành qua mấy khúc
Để bên dòng giờ tấc dạ chon von

Trời bấn loạn bóng đèo xa đi khuất
Lá âm u đường lấp ở sau lưng
Nguồn thác đổ bên bụi mờ lấy lất
Xuống thiên thu sầu hận khóc hang rừng

Vì bữa đó

Cảm đề Tess of the D'Urbervilles

Vì bữa đó cửa buồng em khép kín
Nên bốn bề tiếng động đã xâm lăng
Và tràn ngập vào sâu trong cung điện
Đáy linh hồn em rạn vỡ bao phen

Vì bữa đó nhìn nhau hai con mắt
Giữa bốn bề bóng tối lạnh tro phai
Nên em muốn bàn tay ta siết chặt
Ngón vô ngần đau khổ ở trong tay

Và vuốt ngực nghe chừng như lá phổi
Đã điêu tàn trong lệ đẫm liên miên
Dòng ngơ ngác tự bao giờ đã lỗi
Trong chờ mong tiếng vọng ở xa miền

Còn lại đó chút gì em có biết
Có hiểu rồi và đã có nghe ta
Nói lơ láo một lời khi úp mặt
Ngón vô ngần đau khổ lúc buông ra

Vỗ về

Ta đứng lại bên này chờ đợi
Ô phải không? Em đó phải không
Ta đếm lại từng ngón tay lẩy bẩy
Đời chúng ta là mấy trăng tròn

Ngày vui ngắn? lòng đã vơi mấy bận
Ngày vui đi? mấy bận giữa lòng ta
Đổ lây lất mưa về xuân lấm tấm
Ô thiều quang tan biến vội sao mà

Em có khóc? ta xin em đừng khóc
Em nhìn ta? lệ chảy có vui gì
Trang phượng mở giữa nguồn em hãy đọc
Nước xuôi dòng ngàn thu hận tan đi

Phương Hà

Vừng trăng lại đi vào khe cửa
Phất phơ theo màu lãng đãng sương bay
Sầu kỉ niệm sắp tràn như lệ ứa
Ngó rung rinh vườn loang lổ bên ngoài

Mắt xin khép vì nghe buồn bước tới
Từ bốn bên gió đẩy lại hoang liêu
Lòng man dại như mù xa vời vợi
Gánh lên vai buồng phổi lạnh bên chiều

Cười nức nở nghe đời toan ngã gục
Ngày xuân xanh sơ ngộ để thiên thâu
Còn ngơ ngác hương mùa lên mấy lúc
Ngạt linh hồn em lịm giữa chiêm bao

Trời tuổi trẻ bụi nào về vây hãm
Giữa mịt mờ trăng nước lạnh liên miên
Hoài vọng uống bên nỗi đời thê thảm
Hờn núi sông anh lạc xứ xa miền

Vừng trăng lại đi vào trong khe cửa
Hà ở đâu đôi bạn ấy đâu rồi
Tơ thắm nhạt ân tình như nhụy úa
Rớt miên man ai nhặt giúp cho người.

Vinh Trinh - Trung Phước
1948-1952

Dòng sông

Chiều bên lá lung lay vàng cửa khép
Bóng trời sa trùm phủ tiếng em cười
Vườn cỏ lạnh hoa buồn không nói xiết
Bước chân dừng nghe rã lệ hai nơi

Lời hẹn ước em nghiêng đầu tóc xõa
Để than van sầu thiên cổ theo nhau
Hồn tuổi trẻ bay trở về giữa dạ
Nhớ dung nhan em bất tuyệt xuân đầu

Trời thuở đó ngần nào em khổ sở
Khóc khi nhìn gió thổi nước sương buông
Tìm xa vắng bên kia bờ đổ vỡ
Dòng sông đâu em có biết ngọn nguồn?

Tiếng vọng

Em về ở lại đây thôi
Nghe mùa nước lũ nguồn trôi phăng đồng
Một trăm cây lá bên rừng
Gửi trong tiếng vọng xa chừng ngàn mây
Mười con xóm nhỏ bên này
Nhắc nhau nhớ lại cái ngày bên kia

Kể chuyện

Kể lại chuyện rằng năm đã cũ
Đã bao giờ một bận muôn năm
Em nhớ chuyện rằng xưa lỡ dở
Diều dây đứt trẻ cũng cầm bằng

Kể lại chuyện rằng dù sao nữa
Nguồn xưa sóng lạc nước tiêu tao
Mắt khép mi sầu không lệ nữa
Nhìn nhau bận đó cúi xin chào

Bốn vó lên đèo truông ải vang
Trùng quan một bận gió lên ngàn
Tiền trình cỏ lạ xông ngây ngất
Con mắt khô rồi ngó ngửa ngang

Màu trời đó

Màu trời đó bữa nay về trở lại
Một mùa xưa người nhớ chứ năm kia
Ngày chạm mặt dưới mùa xuân man dại
Dịp trùng lai em hẹn với tan lìa

Đường có cỏ có bờ lau rộng có
Lá cây bay và em có đi qua
Bàn chân bước lệ buồn em có nhỏ
Xuống điêu tàn em khóc mộng tiêu ma

Nguồn thao thức ta về từ một buổi
Trời bay mây bốn hướng gió xa mong
Từng cánh én mang trùng dương về nội
Đâu rồi em? sóng đục đã theo dòng

Em cho phép ta ngồi đây hỏi lại
Và gọi về trăng mùa cũ lang thang
Màu trời đó để ngàn sương hớt hải
Xuống li ti là dựng vội con đường

Chiêm bao

Tặng Lyn-rô

Các em đến trong vòng quanh mi mắt
Các em cười vẳng ảo mộng trăng khuya
Màu xuân trắng mơ màng pha in mặt
Khắp môi hường nhắc lại chuyện hôm kia

Vườn cây lá một lần về đây ở
Một vài ngày xao xác hẹn bên nhau
Trùng quan lạnh mấy lần ai đã sợ
Em nghe không? lời nức nở nguyện cầu

Câu chuyện kể một lần trong tiếng hát
Bến đò xưa mây nước rộng xanh trời
Ngàn sao biếc một lần theo sương bạc
Xuống bên rừng tùng thúy điệp chen phơi

Màu tô tỉnh sáng bừng tờ phương cảo
Từng đã sai bóng nguyệt lạc tin hoa
Giờ bất tuyệt dậy ngẫn trong thủy thảo
Dừng âm thanh ngoài cõi sóng thu lòa

Thành đất quạnh vàng rêu mưa thấm liễu
Nẻo Thương Lương làn sáo động đêm ngà
Vùng phơ phất lòa xòa em có chịu
Giục Đào Nguyên anh ngó bãi Liêm Hà

Sầu thiên cổ chợt về trên nước dạo
Gió biên đình chợt ẩy gục đầu hoa
Ồ li biệt tơi bời bờ lảo đảo
Em ra đi - Đời bưng mặt khóc òa

Nguyễn Huệ

Rừng cô tịch ngóng nội đồng trổ hoa

Người đi vòng chuyến đó
Núi rừng cây lá vang
Ánh trời trưa rực đỏ
Ráng chiều thắm pha vàng

Mười vạn quân theo gót
Tha thiết một niềm tin
Mây trời cao chót vót
Dòng nước suối động mình

Bàn chân người đặt xuống
Bàn chân người bước lên
Miệng cười trong ý chuộng
Lời sông núi van xin

Người qua sông Giản Thủy
Người tới huyện Phú Xuyên
Hà Hồi chiêng trống dậy
Ngọc Hồi rợp bóng tinh

Người trở về từ đó
Với nàng Công Chúa kia
Đầu mùa trăng rạng tỏ
Hoa bướm vội tan lìa

Đời sau thương tiếc mãi
Tự hỏi vì cớ chi?
Gian thần nào ám hại
Hoặc có thể chỉ vì

Ngày băng rừng heo hút
Muỗi rừng cắn thịt da
Sốt rét rừng thiêu đốt
Nên người vội băng hà?

Người không thể nấn ná
Ở thêm một thời gian?
Sáu quân nhìn chưa thỏa dạ
Sông núi phụ muôn vàn

Thôi xin người đừng nức nở
Nếu sau này đường dang dở
Những ai về
Ôm mãi mộng người đi

Hận

Nhớ Tố Như

Những dòng thơ nối dòng đi rất xiết
Đã trở về mấy bận với trang buông
Người ngồi đây ngó mây trôi biền biệt
Lơ thơ bay loáng thoáng cánh chuồn chuồn

Trời đất lạnh và lòng anh không thỏa
Gửi hồn đi phương hướng hút heo ngàn
Hồn ngơ ngác loay hoay về hỏi dạ
Có bao giờ dạ thỏa giữa không gian

Tờ giấy mỏng mấy lần không chịu nổi
Những hình ma quái ác anh vẽ lên
Sương với bóng bay về trên cỏ nội
Bủa mịt mờ ảo mộng lạnh bốn bên

Lệ đã chảy ròng ròng rớt xuống
Với xuân về oanh yến rộn bên tai
Em quốc sắc em thiên hương đã uống
Làm sao khuây khỏa hận của thiên tài.

Hoàng hậu

Ngập ngừng trong bóng nhặt thưa
Ảnh hình Hoàng Hậu năm xưa lại về
Thùy dương xanh mái tơ thề
Quanh Trường Thành dựng ngọc kề trắng vai
Ngàn thu xuống lá thu bay
Buồn tiêu tao để bên ngày tháng đi
Tràng giang sóng cát li ti
Xô dồn tiết điệu lên vì hoa dung
Vì em phiền mộng sương ngần
Cỏ Yên tơ bích dâu Tần gục cong
Sầu kim hải sóng phiêu bồng
Dòng thơ ngây lệ em ròng ròng tuôn
Dập dìu bên liễu chùng buông
Tình chưa thoảng chợt tiếng buồn lại dâng

Nausicaa

Bon voyage, notre hôte! au pays de tes pères, quand tu seras rentré, garde mon souvenir !... (*)

Odyssée

Biển xô về bến cát mờ
Nửa đời trôi giạt em chờ đón tôi
Bình minh thơ dại hai môi
Lời chưa nói cũng như lời đã trao
Còn lưa[1] hơi thở miệng đào
Đêm qua kì mộng giọng nào đã nghe
Ngày sau chuyện cũ bên hè
Tiếng than đầu lá dội về trong sương

Tàn canh với hận sa trường
Những người đã khuất trên đường viễn chinh
Triền miên hải đảo một mình
Chiều xanh lớp lớp sóng bềnh bồng mây
Mùa xuân hiện giữa ngàn mai
Nguyên hình Nữ Chúa trên ngày phù du[2]

---

* (Thượng lộ bình an, hỡi vị khách! Trên đất nước của ông cha, khi chàng trở về, xin hãy giữ mãi kỉ niệm về em!).

Kiều Văn dịch

1. Còn lưa : còn đây
2. Tác giả lược tả cuộc kì ngộ của dũng sĩ Hi Lạp Ulysse với công chúa Nausicaa trên đảo.

Judith

Trở lại giữa bàn chân phong cảnh
Mắt nhìn trời môi thờ thẫn thương răng
Đem nhan sắc rửa một lần máu hận
Để từ đây lòng mộng chết bên đèn

Đồi đi xuống núi ngàn về xóm biếc
Tơ vi vu lá nức nở kêu thầm
Ôi dĩ vãng từ đây xin vĩnh biệt
Một lần thôi và đã lỗi muôn vàn

Hoàng hôn tới dịu dàng mi sẽ khép
Với hương vàng sẽ lịm với phím loan
Lòng sẽ hỏi lại đời xuân chẳng đẹp
Thiều quang đâu cho én liệng theo làn

Chỗ này

Người đứng đó ngày về tôi có thấy
Hai bàn chân trên cỏ lá ngàn xuân
Phong cảnh đã bốn bề cùng tôi nói
Linh hồn người là thiếu nữ thanh tân

Rồi tôi lớn đi vào đời chân bước
Cỏ mùa xuân bị giẫm nát không hay
Chợt có lúc hai chân dừng một lượt
Người đi đâu? xưa chính đã chỗ này

Người không ở vì chờ mong đã mỏi
Người đã đi cùng tuổi trẻ tôi đi
Chợt có lúc trên đường tôi đứng lại
Ngó ngu ngơ... xưa chính đã chỗ này

Người xưa

Người đi lại bước vào em nhắn nhủ
Sầu vây quanh bờ cõi rụng chiêm bao
Mắt đã khép lúc thu mờ đã cũ
Xa mấy lần cồn lá động môi trao

Đầu mũi dựng một triều sông dạo sóng
Gọi miên man trời thiên cổ mong manh
Mắt đã khép để mi mờ còn vọng
Tiếng linh hồn trong cẩm thạch long lanh

Người đã định một lần thôi để hỏng
Đường vu vơ về chốn cũ trăm năm
Miền cát lạnh chân lạc đà bé bỏng
Bóng hình em tơi tả dưới trăng rằm.

Người điên

Người yêu mù của tôi
Người yêu câm của tôi
Một đời chàng không nói
Một đời chàng khô môi

Chàng nghe thấy ở đâu
Nơi nào chàng bắt gặp
Bên bờ cỏ bụi dâu
Một mùa xuân hấp tấp

Từ khô se cồn nội
Xuống ruộng trổ đòng đòng
Lúa mùa lên phơi phới
Bờ nước đục cong cong

Vì sao chàng nhắm mắt
Đi kiếm mãi một mình
Để trời mưa lên mặt
Một cồn lá phiêu linh

Ngoài Trung

Tặng anh Bùi Thạnh

Về thung lũng ngó cành hoang
Chiều ru bóng lãng đãng vàng gió bay
Bình nguyên tư bữa xa ngày
Đường ngang lối dọc đến rày chửa nguôi
Mùa trăng sương cỏ bên người
Nguyên sơ đầu mộng môi cười trong bông
Chợt quên đời đổ giọng hồng
Màu pha nước giếng xuống dòng xuân trôi
Ngàn năm ám chướng đi rồi
Rừng biêng biếc giữ mây trời phiêu du

Chào thu Lục Tỉnh

Trời thu dựng mây thu trời gió thổi
Trời thu vang em đứng đó nghe không
Con én liệng mùa xưa xuân nghẽn lối
Tâm tình em bối rối lệ lên hồng

Thu đô thị đã mấy lần lừa phỉnh
Em cùng ta về Lục Tỉnh nghe không
Để nhớ lại lần xưa em đã định
Cùng ta đi ngó cỏ nội hoa đồng

Đây Mĩ Tho Cần Thơ Châu Đốc
Long Xuyên ơi và Sa Đéc em ơi
Trời kỉ niệm đi về trong đáy mắt
Thổi dư vang từ dĩ vãng xa vời

Thổi trăng núi từ Trường Sơn heo hút
Đèo Hải Vân con nai lạc trong sương
Con nai ấy xưa là "nai cao gót"
Em nhớ không? trời đất vẫn như dường...

Ta dựng lại trời xuân trong chốc lát
Với thu mây mù xao xuyến nước xanh
Với kí ức của một thời ngan ngát
Em nhớ không? em quên vội sao đành

Chào Lục Tỉnh thu về xuân nức nở
Ở trong cây trong lá ở bên sông
Dòng nước chậm chần chờ cho sóng chở
Còn không em? kỉ niệm ở bên lòng

Miền Nam

Ta đi tìm bóng mơ hồ
Phố khuya Nam Việt bên bờ Cửu Long
Mùa thơ trắng mộng thu phong
Về phơi trải ngọn nguồn trong trăng mờ
Miệt mài Mĩ Thọ Cần Thơ
Cồn sương Rạch Giá đợi giờ nguyên tiêu
Mỏm Cà Mau ruộng Bạc Liêu
Sóng trùng khơi vọng hoang liêu lên trời
Ngậm ngùi đàn lệ buông rơi
Xô màu kỉ niệm lại đời lang thang

*

Đường xe nô nức một giờ
Bỏ quên phố thị trên bờ Tiền Giang
Hàng cây cỏ lá thôn làng
Duỗi song song với con đàng ven sông
Long Xuyên sóng nước xô hồng
Bình Nguyên Lục Tỉnh như lòng nhớ nhung
Mấy trăm cây số hẹn cùng
Tuổi thơ ngây mộng mông lung bao giờ
Thanh bình chợt tỉnh giấc mơ
Hà Tiên Châu Đốc bây giờ lụt trôi.

Thu Đông 1961

Anh về Bình Dương

Anh về đất rộng Bình Dương
Trái cây và lá con đường cỏ xanh
Môi người nắng ngọt vây quanh
Nụ cười Nam Việt yên lành bấy nay
Em về đẩy mộng lên vai
Chào xuân ngả nón bụi ngày gió ru
Mừng vui con mắt ngây thơ
Mây nghiêng như lệ pha mờ chiêm bao
Yêu nhau cảm động dường nào
Anh về đất rộng cúi chào Bình Dương

Ruộng Bình Dương

Em về đất rộng Bình Dương
Phố mai là gió môi hường se dâu
Tóc xanh bủa lệch mái đầu
Mày xanh như lệ pha sầu ruộng xuân

Dấu sương chìm cỏ Yên Tần
Dấu chìm về có đậu gần gũi không
Kết chùm nhánh trắng ra bông
Vành cong môi hẹn vun trồng về đâu

Bình Dương - xuân 62

Xuân Bình Dương

Xin lời mở rộng con mương
Xin chiều bến đỗ Bình Dương bây giờ
Những bàn chân bước đơn sơ
Những bàn tay những mùa thu trong mình
Xin lời nói hãy nín thinh
Xin hàng phượng đỏ bên đình ngơ cho
Bến sông ghe đỗ bây giờ
Ngàn năm thôn nữ lên bờ ướt chân
Xin người em hãy lại gần
Nhắm hai mắt mở muôn phần hai con
Ngó sương mây lục trời tròn
Ngó sương muối nhuộm tóc còn xanh vai
Bàn chân đen ngón không dài
Bàn tay đen ngón nắm hoài không nguôi
Bây giờ xin hãy nhìn tôi
Người em ấy nhận ra người anh chưa

Giã từ Đà Lạt

Nói nữa sao em? với lời lỡ dở
Đường lây lất chiều bay sương lổ đổ
Đứng bên trời em ở lại hôm qua

Ngàn thông ơi ở đó đón bóng tà
Và giữ lại chuyện đời ta đi mất
Bước khúc khuỷu truông ngàn khe khóc lóc
Dặm mơ màng tăm tắp mấy mù khơi

Lùi bay đi để ở lại bên người
Tơ vấn vít gió mùa mời mọc én
Tay lẩy bẩy níu gì xuân bay biến
Ô thiều quang! làn nước cũ trôi mau

Em đi lên với bất mấy hương màu
Miền đất Thượng có mấy bờ hoa mọc
Xa biệt lắm mưa nguồn trên mái tóc
Đã mấy lần thổi lạc lệ lưa thưa

Buổi sớm hôm buồn tinh tú ai ngừa
Bàn chân bước với tay buông kể lể

Trời với đất để lòng em lạnh thế
Hoa hương ơi còn diễm lệ bao giờ
Những ân tình đầu liễu rũ lơ thơ
Còn hay mất trong trăng mờ khuya khoắt

Người xuống núi mang về đâu có chắc
Những dịp về còn nữa ở mai sau?

Dặm hồng vàng ai đứng lại nhìn nhau.

Thu 1959

Tuổi trẻ

Chạy đi em! qua vườn thắm theo ngày
Cùng với phút giây này phơi mở lá
Em ngó nhé cành xanh cây giục giã
Hoa nghiêng đầu ríu rít cạnh chim kêu

Chạy đi em! qua vườn thắm một chiều
Gót nhỏ nhỏ bước liều bên gốc rễ
Và chạm mạnh đầu ngón chân ghê thế
Vào ở trong cành củi mục kiến bò

Chạy đi em! và bắt vội giùm cho
Ta em nhé, ta chờ tay em bắt
Giùm chút nắng chiều ngọn cây lay lắt
Nắm và cầm đưa lại giúp cho ta

Năm ngón tay lõa xõa móng xanh ngà
Tơ vàng óng là đà đưa đẩy nhẹ
Nắng hây hẩy là hồng lên he hé
Chảy vi vu là giọt nhẹ xuống vai

Cầm tay em ta nắm lại một ngày
Màu và sắc hương mờ phai một thuở
Còn đọng giữa một tấm lòng thương nhớ
Kỉ niệm ngần giá cúc với nồng sen

Chạy đi em! lên tiếng gấp gọi rằng
Và vói bắt khi tầm tay vừa tới
Và giam giữ giữa hồn em xanh với
Mộng xanh đời xanh lá với xanh cây

Ồ gót chân! anh đứng ngó như ngây

Lá thổi như bay

Lá thổi như bay
Bên nguồn thơ dại
Em giữ trang này
Một mai nhìn lại

Kiến bé một con
Bò trên cỏ dại
Cát bến xuân còn
Dấu chân in mãi

Vừng tóc đi tìm
Kiếm làn mi chảy
Nước mắt màu sim
Tím hồn cá nhảy

Gót chân nhỏ chạy
Đầu non xuống lũng mơ màng
Đó bóng hươu vàng
Một lần ngó thấy

Mở về phương ấy

Con gái khóc bữa nào
Bây giờ nhắc chi nữa
Chuyện ngày trước chiêm bao
Chuyện ngày sau mộng úa

Em chết bên bờ lúa
Em chết dưới triều xanh
Dòng sông kia ấy của
Mộng ước vỡ tan tành

Ở bên đường ngồi lại
Những người đếm tóc nhau
Kỉ niệm về kinh hãi
Màu mắt thuở xa nào

Xin ngó bóng mây trời
Xin nhìn con cá nhảy
Xin thấy ở khắp nơi
Miệng cười thơ dại ấy

Con gái khóc bữa nào
Bây giờ xin nhắc lại
Xin dựng một hàng rào
Để mở về phương ấy.

Hư vô và vĩnh viễn

Cũng vô lí như lần kia dưới lá
Con chim bay bỏ lại nhánh khô cành
Đời đã mất tự bao giờ giữa dạ
Khi lỡ nhìn viễn tượng lúc đầu xanh

Buổi trưa đi vào giữa lòng lá nhỏ
Tiếng kêu kia còn một chút mong manh
Dòng nức nở như tia hồng đốm đỏ
Lạc trời cao kết tụ bóng không thành

Lá cũng mất như một lần đã lỡ
Trời đã xanh như tuổi ngọc đã xanh
Trời còn đó giữa tháng ngày lỡ dở
Hồn nguyên tiêu[1] ai kiếm lại cho mình

Đường vất vả vó ngựa chồn lảo đảo
Cồn sương đi vào truông lạnh miên man
Bờ bến cũ ngậm ngùi sông nước dạo
Đêm tàn canh khắc vợi nguyệt gương ngàn

Một lần đứng lên mấy lần ngồi xuống
Ngón trên tay và tóc xõa trên đầu
Tình đếm lại muôn vàn thôi đã uổng
Để bây giờ em có biết nơi đâu

Bờ trùng ngộ một phen này phen nữa
Tờ cảo thơm như lệ ứa pha hồng
Hồn hoa cỏ Phượng Thành Hy Lạp úa
Nghe một lần vĩnh viễn gặp hư không

---

(1) Nguyên tiêu (rằm tháng giêng), ý nói thuở ban đầu.

Li tao

Giờ ngẫu nhĩ như hồng bay em ạ
Và yêu thương như lá ở bên hoa
Và luyến ái như tơ vàng bốn ngả
Bủa vi vu như thoáng mộng la đà

Em đã lại với đời về nắng ấm
Thấm không gian thương nhớ bóng hình em
Anh đã đợi chờ em từ lâu lắm
Ngày đi không để lại lạnh trăng rằm

Anh mơ ước với ngàn xuân mở rộng
Quên não nùng sa mạc của yêu thương
Chân cứ bước theo nhịp hồn cứ động
Em là em anh đợi khắp nẻo đường

Em có nụ cười buồn buồn môi mọng
Em có làn mi khép lá cây rung
Em có đôi mắt như sầu xanh soi bóng
Hồ gương ơi! Sao sóng lục vô chừng!

Con mắt ấy có gieo buồn rớt lệ
Trên nẻo đường lạnh lẽo lối lang thang
Môi thắm ấy mấy lần thao thức kể
Với đèn khuya vò võ mộng khôn hàn

Trời đất nhớ lần đầu... năm trước...
Đó một lần đôi mắt đã nhìn lên
Và trời hiểu ngày sau đôi mắt ngước
Một lần kia sẽ còn dịp đáp đền

Em ở lại với đời ta em nhé
Em đừng đi. Cho ta nắm tay em
Ta muốn nói bằng thơ bay nhè nhẹ
Vào trong mơ em mộng giấc êm đềm

Ta sẽ đặt mười ngón tay lên mắt
Để nhìn em qua khe hở du dương
Vòng theo máu hai vòng tay khép chặt
Ồ thưa em ta thấy mộng không thường

Li tao hai

Bàn chân bước nghe một lần sóng dậy
Sắc khuynh thành một thuở động binh đao
Người lên ngựa ngoảnh đầu về có thấy
Bờ xạ bay tuyết bạch phủ sương đào

Vì mong đợi ngày về xuân hối hả
Ở bên mành thỏ lặn bóng ngàn dâu
Sầu lục thúy sầu thu sen thủy tạ
Mộng hoa đầu trong nước ngập theo nhau

Vì con mắt một lần kia đã ngó
Giữa nhân gian bủa dựng một bầu trời
Đài vũ trụ hồn chiêm bao rạng tỏ
Một nụ cười thế giới sẽ chia đôi

Dòng nước bạc dòng sông trôi theo dõi
Cuối chân trời hình bóng một chân mây
Đời xiêu đổ nguồn xưa anh trở lại
Giữa hư vô em giữ nhé chừng này

Li tao ba

Em đi về như mây núi đầu xuân
Gió bay qua nước chảy suối vô cùng
Mừng như thể hôm qua về đồng nội
Buồn bã cũ đã bẽ bàng bước vội
Để bây giờ còn một mối riêng tây
Lời nhân gian không tiếng để phơi bày
Thu trăng mộng như trang mờ cổ lục
Mưa vội vã như bình minh thúc giục
Vào nhớ nhung như vào giữa hội hoa
Lá xanh xao như cành nhánh gật gà
Và thánh thót đến cây già cổ thụ

Anh lại thấy một trời xưa đã cũ
Đã đi về cùng với gót chân em
Đã đi qua cùng với cánh tay mềm
Anh mở miệng không nói lời nào cả
Vì bất chợt thấy môi cười em ạ
Vì vui mừng xa lạ bỗng quen nhau
Vì vu vơ vui sướng ngó pha màu
Cây in cỏ nước cợt cồn đùa cát
Và vạn vật rủ rê nhau bát ngát
Dàn mênh mông vây bủa gió xa bay
Anh đến bên em ghé sát mi mày

Nhan sắc hôm nay

Anh ngẩng mặt ngó mây trời trên lá
Nắng trên cây và gió rúc trong cành
Thổi xuân đầu vi vút chạy qua nhanh
Và dừng lại lúc em vào ở giữa
Khắp bốn phía lên lời răng ri rứa
Từ hôm qua đợi mãi đến hôm nay
Vì sao em? sao thế? có ngần này
Mà nấn ná đến ngày nay nằng nặc
Em có thấy? cùng nhau em mở mắt
Em mở mi em nhìn nhé bên nhau
Em mở môi cho nụ hé hương màu
Hàm răng hở hãy hôn hồng hoa đỏ
Hàm răng ngọc của ngàn xưa về đó
Hàm răng ngà của vạn đợi về đây
Hàm răng xanh của suối chảy đêm ngày
Hàm răng trắng của sỏi cồn cát bến

Bờ thánh thót động dòng em đi đến
Làn lênh lang lau lách lại luân lưu
Hoa cỏ phanh phơi đón đợi dê cừu
Tung bốn vó nhịp nhàng về nhảy cỡn
Cho quay tít sắc bên màu ngả ngớn
Cho quanh co dòng khe nước tăn teo
Cho ngổn ngang gò bên đống cheo leo
Cho uốn éo đường thu thêm thiên thẹo
Không biết nữa trời tròn hay đất méo
Chỉ hôm nay là nhan sắc hôm nay
Ở bên nhau em có đủ mi mày
Môi và mắt mơ mòng môi bên miệng
Nồng như lửa lạnh như băng tê điếng
Anh ngó lên trời mây gió rủ nhau bay
Trời bên kia - nhan sắc ở bên này

Không đề

Vì con mắt cũng buồn như mí mắt
Em đi về như vui gượng trên môi
Lời nói kia là lá rụng sương đồi

Vì hơi thở rớt vào trong buổi tối
Gió chiều hôm non nước nhớ xanh trời
Em đi về là tím bạc hai môi

Vì nhan sắc ngày kia em hoảng sợ
Chợt bước vào nhìn thân thể như xương
Em đi về là hé mở môi hường

Và hé mở môi không hường một lúc
Sương gió cũ thiên thu về cúi gục
Cỏ nội đồng là sực tỉnh ra hoa

Em ra đi - là bưng mặt khóc òa

Saigon 1952- 1962

Người hải ngoại

Mép bờ trái rụng ngổn ngang
Ngàn thương nhớ phủ con đàng đi qua
Trời Tây Phương tuyết phai nhòa
Tấm thu bỏ lạnh bên tà áo bay
Lỡ lầm li biệt là sai
Có bao giờ hẹn ngày mai em về
Mộng chiều bủa tóc vàng hoe
Vào trong nắng rộng tìm nghe chân người

Lặng nhìn bóng nhạt bay nhanh
Cành sung cũ kĩ bên thành lũy xiêu
Con chim từ bỏ nắng chiều
Người đi xiêm mỏng xuôi triều nước xanh
Mai kia cỏ héo đầu ghềnh
Ngó sang trời lạ thấy mình mất thu
Gục đầu xô giấc miên du[1]
Vào hoang vắng khép ngục tù yêu thương
Với vòng tay tuổi uyên ương
Với ghi sầu khổ lên đường phụng khâm
Cành Nam rũ phượng sai nhầm
Đoạn trường ai dựng bên tầm xuân phơi
Ngõ về xứ cũ mù khơi
Ngàn năm gương bóng nước trôi mơ màng

Saigon - thu 62

---

1. Miên du: cũng như "mộng du"

Cỏ

Những đứa con mùa thu chết hết
Lúc tôi ra đời ngó xung quanh
Mở mắt bên người tôi chẳng biết
Mùa sau lá có rộng bên mình

Tôi giữ nơi nào những tiếng kia
Người đi không để nụ môi chia
Mùa xuan năm tới tôi không ngó
Nước chảy dòng khe cỏ mép rìa

Hươu

Những con hươu đói ở trong rừng
Ngó núi nhìn khe thấy mây trôi
Trên núi rạc rời chân hươu nhỏ
Cây rừng cây rú rậm cây rơi

Con hươu từ đó lại bên người
Kể lể lông vàng rụng hết đuôi
Bốn cẳng từ đây xin bó lại
Quì chân trên gối khóc không lời

Tượng số

Những nàng Tiên Nữ ở trên cao
Bỏ xuống cho ta những trái đào
Ừ té ra sân ta chộp lấy
Gà con sợ hãi chui vô rào

Trời bữa đó

Trời bữa đó không nói gì nữa cả
Xanh liên miên mà dạ của nhân gian
Vẫn thao thức giữa buồn đau em ạ
Nẻo thanh thiên từ lỡ một con đường

Em con gái hai bàn chân em bước
Hai tay ôm hai buồng phổi em ho
Trời buổi đó để buồn đi lướt thướt
Khắp đồi cao cồn thấp đống bên gò

Ta đứng lại bẽ bàng hai con mắt
Ngó và nhìn tay nắm ở trong tay
Buồng phổi lạnh bởi vì chưng em biết
Thiên đường xưa giờ giữ chỉ ngần này

Trời bữa đó không nói gì không nói
Một chút gì xưa đã nói miên man
Lòng với dạ võ vàng thôi đã mỏi
Nẻo đi về: rừng quạnh rú sâu hang

Về buôn bán

Giã từ cõi mộng điêu linh
Tôi về buôn bán với mình phôi pha

– Mình ơi! tôi gọi bằng nhà
Nhà tôi! tôi gọi mình là nhà tôi
Bây giờ xuôi ngược đôi nơi
Thôi mình ở lại tôi dời chân đi

Thưa rằng: - ở cái quái gì
Chàng đi thiếp cũng xin đi với chàng

Đổ quán

Thưa em từ bữa lạc đàng
Đầu hai thứ tóc gió ngàn thổi tung
Nhớ em miệng đỏ vô cùng
Hai môi khép mở một vùng cỏ hoa
Nhớ ngang ngửa dưới trăng ngà
Lối sương tố vọng canh gà sơ nguyên
Nhớ em anh rất có quyền
Ngồi trên bãi rộng quàng xiên vẽ hình
Bốn bên đổ quán xiêu đình
Ba bề đờ dẫn một mình anh đi

Gái buồn

Bờ sau hang núi
Lá xanh lá đỏ chiều nay
Chim trời vòi või
Để rơi cánh mỏng theo ngày

Mùa sau thu xế
Hang rừng gió thổi dòng khe
Em về đây để
Rạc rời tiếng cũ còn nghe

Ngày sau chỗ ấy
Mây mù quyến rũ trăng sương
Em về sẽ thấy
Mông lung sầu mộng gái buồn

Tóc bạc thưa rằng

Một bữa trăng sao
Xuống rừng rú dại
Một bữa trời trăng
Buồn không thể nói

Cầm gương lên hỏi
Tóc bạc thưa rằng
Trời đất cách ngăn
Đừng mê con gái

Bực quá liền quăng
Tấm gương xuống đất
Vẫn nghe mãi rằng
– Đó là sự thật

Nỗi lòng Tô Vũ

Kỉ niệm một đoạn đời 15 năm chăn dê ở núi đồi Trung Việt Nam Ngãi Bình Phú

Đồi tăm tắp chạy về ôm chân núi
San sát đồi phủ phục quấn núi xanh
Chiều xuống rồi tơ lòng rộn ràng rối
Trời núi đồi ngây ngất nhảy dê nhanh

Thôi từ nay tha hồ em mặc sức
Nhảy múa tung sườn núi vút dòng khe
Thôi từ nay tha hồ em mặc sức
Vang vang lên đồi núi vọng be be

Những bận nào Tràlinh qua Đádùng Hòndụng
Dùi Chiêng về Phường rạnh ngược Kherinh
Bao lần anh cùng chúng em lận đận
Bôn ba băng rú rậm luống rùng mình

.

Những bận nào Quếsơn Rùri con suối ngược
Nước trôi nguồn nước lũ xuống phăng phăng
Những bận nào mịt mùng mưa gió ướt
Đằm thân mình co rúm lạnh như băng

Em nhớ hay không? hồn hoa dại cỏ
Những ngậm ngùi đầu núi canh khuya
Vàng cao gót nai đầu truông hãi sợ
Gió cây rung trút lá mộng tan lìa

Nhưng từ nay Giáp Nam anh đóng trại
Cố định rồi - em khỏi ngại ngày đêm
Dưới nắng mưa tha phương du mục mãi
Cay đắng từng, bùi ngọt mặn mà thêm

Chiều hôm nay bên chó vàng chễm chện
Anh lặng nghe em bé hé bên sườn đồi
Khoanh mấy vòng tay anh thoăn thoắt bện
Vòng cho em từng chiếc sắp xong rồi

Chiều đã xuống em đà no nê chắc
Huýt tù và ! em xúm xít lại anh đeo cho
Mỗi chúng em mỗi vòng mây mỗi sắc
Lại mau đây! to nhỏ, cổ anh so

Này em Đen chiếc vòng vàng tươi lắm
Này em Vàng chiếc trắng há mờ đâu
Này em Trắng chiếc hồng càng lóng lánh
Này đây em Hoa Cà (*) hỡi! chiếc nâu

Ngẩng đầu lên! dê ơi anh thong thả
Đeo vòng vào em nghển cổ cong xinh
Ngẩng đầu lên! đây lòng anh vàng đá
Gửi gắm vào vòng mây nhuộm tơ duyên

Ngẩng đầu lên nhìn anh mờ mắt lệ
Từ lần đầu vòng ngọc tuổi hai mươi
Trao người em trăm năm lời ước thệ
Đây lần đầu cảm động nhất mà thôi (**)

Vòng em xong, vòng anh dành riêng chiếc
Dành riêng mình - dê hỡi hiểu vì sao?
Vì lòng anh luống âm thầm tha thiết
Gán đời mình trọn kiếp với Dê Sao

(*) Dê Hoa Cà có sắc lông lổ đổ tia hồng xem như hoa cà vậy. Đẹp vô cùng. Nhất là những buổi chiều, sắc lông óng á dưới nắng vàng - xa xa hình bóng dê rực rỡ nổi bật trên sườn núi xanh lơ. Dê Hoa Cà còn gọi là Dê Sao (vì lông lổ đổ sáng như sao).

(**) Ý nói cái lần đầu, thuở 20 tuổi, trao cái vòng ngọc cho vị hôn thê mà không cảm động bằng lần đeo vòng cho dê vậy.

Nhìn anh đây các em Vàng Đen Trắng
Tía Hoa Cà lổ đổ thấu lòng chưa?
Từ từ đưa chiếc vòng lên thủng thẳng
Anh từ từ đưa xuống cổ đong đưa

Và giờ đây một lời thề đã thốt
Nghìn thu sau đồi núi chứng cho ta
Cao lời ca bê hê[1] *em cùng thốt*
Hòa cùng lời anh nghẹn nỗi thiết tha

Và giờ đây hoàng hôn mờ trĩu nặng
Bón bề tràn lan bóng mịt mùng sa
Xếp hàng ngay nhanh lên hàng ngũ thẳng
Rập ràng về bế hế rập ràng ca

1. Tiếng dê kêu

Anh lùa bò vào đồi sim trái chín

Anh lùa bò vào đồi sim trái chín
Cho bò ăn cỏ giữa rừng sim
Anh nhìn lên trời xanh đỏ chín
Anh ngó bốn bề cây lá gió rung rinh

Anh nằm xuống để nhìn lên cho thỏa
Anh thấy lòng mở rộng đón trời xanh
Chìm ngây ngất vào trong đôi mắt lả
Anh lim dim cho chết lịm hồn mình

Anh quên mất bò đương gặm cỏ
Anh chỉ nghe tiếng cọ rì rào
Có hay không? bò đương gặm đó?
Hay là đây tiếng gió thì thào?
Hay là đây tiếng suối lao xao
Giữa dòng cỏ xuôi ghềnh chảy xuống?
Mùi thoang thoảng lách lau sương đượm
Mùi gây gây gấy gấy của hương rừng
Mùi lên men phủ ngập mông lung
Không biết nữa mà cần chi biết nữa

Cây lá bốn bên song song từng lứa
Sánh đôi nhau như ứa lệ ngàn ngàn
Hạnh phúc trời với đất mang mang
Với bò giữa rừng hoang đương gặm cỏ
Với người ngó ngất ngây đương nằm đó
Không biết trời đất có ngó mình không.

Vĩnh Trinh - Thạch Bàn 1950

Tàn nhẫn

Em hái mòn dần hoa trái xuân
Vì đâu ta tưởng chỉ đôi lần
Từ đây chân bước về ta sợ
Không nói nữa rồi! tiếng bặt âm

Em tưởng như chừng chẳng nhớ chi
Xung quanh từ bữa trước đi về
Em mở vô cùng hai mắt ngó
Còn lại không em một chút gì

Lục Tỉnh năm nào em đã quên
Bờ xanh thu nọ bước lên đồng
Một vùng bóng cát trên cồn bãi
Lộn bốn chân trời dấu gót chân

Rời rã em đi để một mình
Ta nhìn trăng lại xuống bên hiên
Chân bước bây giờ ta rất sợ
Tiếng vọng bao giờ em nín thinh

Mắt buồn

Dặm khuya ngất tạnh mù khơi
Nguyễn Du

Bóng mây trời cũ hao mòn
Chiêm bao náo động riêng còn hai tay
Tấm thân với mảnh hình hài
Tấm thân thể với canh dài bão dông
Cá khe nước cõng lên đồng
Ruộng hoang mang khóc đêm mồng một giêng
Tạ từ tháng chạp quay nghiêng
Ẩm trang sử lịch thu triền miên trôi

Bỏ trăng gió lại cho đời
Bỏ ngang ngửa sóng giữa lời hẹn hoa
Bỏ người yêu bỏ bóng ma
Bỏ hình hài của tiên nga trên trời
Bây giờ riêng đối diện tôi
Còn hai con mắt khóc người một con.

Nhìn cổ lục

Thúy Kiều

Ngất tạnh mù khơi sóng loạn bèo
Thôi rồi nhụy thắm thoắt tàn xiêu
Lìa duyên dứt mộng bên trời giạt
Nhắm mắt đưa chân góc bể liêu
Một thuở trao tình mùa diễm tuyệt
Ngàn thu thâu hận nguyệt nguyên tiêu
Dưới đèn phương cảo phân vân dậy
Thê thiết vong hồn thoảng hắt hiu

Cái điều bạc mệnh của hồng nhan
Ám ảnh từng cơn sóng dậy tràn
Khi tỉnh khi say khi chớm hỏi
Chợt cười chợt khóc chợt vừa vương
Năm canh bấc lụi nhòa lay lắt
Chín khúc tơ vò rối quẩn quanh
Thao thức vong hồn về kể lể
Đường sau này sẽ... nghĩ mà kinh

Nhìn cổ lục

Kim Trọng

Hồng vàng mấy dặm trải xa khơi
Mây tận chân sương núi ngậm ngùi
Đã đẩy oan tình lên gió ngược
Và gieo u hận xuống dòng xuôi
Giã từ vạn thuở đành câm tiếng
Vĩnh biệt thiên thu luống nghẹn lời
Lây lất bên đường xuân chết lặng
Thôi rồi em biết đó em ơi

Ôi làn thu thủy nét phù dung
Lác đác sao thưa có thấu cùng
Gió biếc xưa từng về vấn liễu
Vườn hồng nay đã lạc tầm xuân
Khói sương chi phấn mờ bao bận
Hương lửa vàng son dập mấy lần
Trăm nỗi chất đầy tim đổ lộn
Lạnh đồng da máu lịm mười phân

Bữa nay

Em về giữa hội chiêm bao
Em về giữa bão dông nào đưa tay
Nghiêng vai đẫm lệ hai mày
Miệng cười em giương bụi dày mang mang

Tấm thơ ngây lỗi muôn vàn
Chàng quên ý thiếp trên đàng giao âm
Nỗi riêng cuồng loạn đêm rằm
Trăng hoa ngang ngửa lá nằm đã trơ
Những nghe đôi đóa từng giờ
Khi vào bỏ vắng khi thờ ơ ra

Em người em lạ em xa
Xanh ngần tượng số xưa là thiên nhiên
Tạ từ đất trích quay nghiêng
Âm cơ giới hạn đảo điên bao giờ (*)

---

* Phiếm tưởng về cuộc đời Thúy Kiều.

Không nói nữa

Tôi gửi lại bây giờ xin vội vã
Xin vội vàng tôi gửi lại hai nơi
Về Lục Tỉnh một lần chưa chắc đã
Tiếng chào Thu Xuân Mĩ Thọ xa rồi

Không nói nữa Sài Gòn hay Chợ Lớn
Tuần Sóc Trăng thổi rộng gió Biên Hòa
Không nói nữa hồn Cửu Long máu rớm
Nước một mùa là sóng đục phôi pha

Tôi bỏ cuộc khi nhìn em bỏ cuộc
Tôi lên đường từ bữa dọc xô ngang
Ôi ở lại miền Nam tìm nẻo thuộc
Tôi đi về sầu dựng Ải Vân San

Làm con gấu con beo con bò rừng con hổ
Làm con chồn lùi lũi chạy vào hang
Cũng không thể quên lời là thổ lộ
Màu hoa niên cổ độ xuống khôn hàn

Bờ nước thẳm em đứng lên đó chớ
Tay ôm đầu và tay nữa giơ ra
Vòng ma nghiệt mấy lần ta rất sợ
Giờ xin em đếm lại một hai và

Hôm qua mộng

Xin về níu giữ dòng khe
Bóng xanh màu phượng lá che hai hàng

Rụng rời đĩ vãng xô ngang
Kết thành tố mạch đôi đường chia nhau

Nửa xin để lại bên cầu
Nửa xin trường mộng nhiệm màu mang đi

Hào hoa xưa hẹn sai kì
Đoạn trường còn vọng tiếng gì chửa nguôi

Bây giờ em lại bên tôi
Bên nguồn vĩnh phúc nối lời cho đang

Từ kỉ niệm đầu

Lên đường tự buổi tay đưa
Lá ngàn cây động nguồn mưa mịt mùng
Tuyết bay về trắng khu rừng
Gió vang sầm lãnh lên trùng điệp mây
Mơ màng dựng bóng lên vai
Nghiêng mình đất quạnh đời trai xin chào

Mai sau còn dự hội nào
Ngó nhau từ kỉ niệm đầu bão dông
Nhìn nhau từ lỡ chốc mòng
Bàn chân bước lại mấy vùng cỏ rêu
Lên lời bỏ rộng lời theo
Ngành sương lưu vận sầu gieo bao giờ.

Mai sau em về

Em về mấy thế kỉ sau
Nhìn trăng có thấy nguyên màu ấy không
Ta đi còn gửi đôi dòng
Lá rơi có dội ở trong sương mù?

Những thương nhớ lạnh bao giờ
Đường thu chia ngả chân trời rộng thênh
Đây phồn hoa của thị thành
Đây hồn thủy thảo[1] khóc tình nửa ngang
Càn khôn xưa của riêng chàng
Xưa đài vũ trụ thiếp mang riêng mình
Bây giờ đón bước em xinh
Sầu đau nhan sắc bất bình ra sao

1. Thủy thảo: có nước (nghĩa như "hoa cỏ", "cỏ dại").

Vì mi liễu

Vì mi liễu thùy dương xanh bóng cỏ
Mà biển dâu vùi mất mộng em rồi
Vừng tơ tóc phiêu bồng sao vội bỏ
Hơn tuổi xuân em trút lại cho đời

"Ngàn năm trước thuở các người mơ mộng"
Người bỏ đi vì đất lạnh hai bờ
Con én múa sương trời bay trống rỗng
Ồ tuổi xuân em lồng lộng bao giờ

Con én múa bây giờ không thiết lập
Gió luân lưu hàng cỏ gục xanh trời
Vì tiếng vọng đáp đền huy xuân giập
Vì tuyết băng hà Nương Tử đi rồi

Ôi Hoàng Hậu ngày kia em khổ lắm
Ôi Quân Vương hồn lạc lõng nơi nào
Trời biển rộng mênh mang về đánh đắm
Trường kiếm kia là ngựa ngã yên nhào

Râu tóc bạc phơ

Rong chơi râu tóc bạc phơ
Còn nghe đắm đuối vần thơ yêu người
Người đi ở cuối chân trời
Có nghe tình mộng nửa đời dằng dai
Vỡ toang cung bậc tuyệt tài
Còn rơi rớt hột miệt mài ngàn thu
Ngày theo năm tháng trầm phù
Lượm từng đóa đóa phù du tặng người.

Bao giờ

Bằng bút chì đen
Tôi chép bài thơ
Trên tường vôi trắng

Bằng bút chì trắng
Tôi chép bài thơ
Trên lá lục hồng

Bằng cục than hồng
Tôi đốt bài thơ
Từng phút từng giờ

Tôi cười tôi khóc bâng quơ
Người nghe cười khóc có ngờ chi không.

Loài sơn nữ

Tặng chàng Bùi Vĩnh Phước

Gánh than lên bán Chợ Trời
Thiên Thần xúm hỏi: Em người ở đâu
Thưa rằng: Em ở rất lâu
Trần gian dưới đó dãi dầu liên miên
Bảo rằng: Chưa rõ tuổi tên
Thưa rằng: Tên tuổi là em đây rồi
Nghĩa là Sơn Nữ đó thôi
Hỏi rằng: Sao chẳng thấy môi em cười
Thưa rằng: Cười gượng không vui
Nên đành mím miệng một đời cho qua
Hỏi rằng: Dưới đó bông hoa
Nở vào mùa hạ hay là mùa xuân
Thưa rằng: Cái đó em quên
Vì chung lo đốt than nên không nhìn

Hỏi rằng: Một chút của tin
Muốn trao em giữ em xin thứ gì
Thưa rằng: Em chẳng biết chi
Hỏi rằng: Em thích xiêm y không nào
Thưa rằng: Dày mỏng ra sao
Bảo rằng: Toàn gấm lụa đào nhung hoa
Thưa rằng: Chẳng hợp màu da
Toàn thân như Hội Chà Là em đen
Bảo rằng: Hãy tắm Suối Tiên
Một giờ sau sẽ đổi đen ra hồng
Thưa rằng: Em có tấm chồng
Yêu màu da cũ - kiểu ông em về

Vòng tại thế

Tặng vợ chồng Bùi Văn Vịn

Khóc như mưa khóc suốt ngày
Và đêm không ngủ như ngày trời mưa
Hỏi: vì sao khóc như mưa
Thưa: vì kiếm mãi mà chưa ra chồng
Hỏi: vì kiếm chồng có buồn không
Thưa: buồn cũng thể như trông lên trời
Hỏi: trời có có đáp không
Thưa: trời chẳng đáp một lời cho em
Bảo rằng: xích lại đây xem
Buồn hung quá vậy thì em chết mòn
Bây giờ tính chuyện cỏn con
Em bằng lòng chứ? Em còn hai môi?
Mở ra em thử ngượng cười
Rồi sẽ tính chuyện tháng mười chừ đây
Anh về quảy gánh lên vai
Ra đi buôn bán kiếm vài đồng lưng
Trở về liều liệu xem chừng
Coi mà có đủ - ta cùng cưới nhau
Bây giờ hàng lệ em lau
Khô rồi ta sẽ - hôn nhau bây giờ

MỤC LỤC

THI CA VIỆT NAM CHỌN LỌC
Thơ BÙI GIÁNG

KIỀU VĂN *(tuyển chọn)*

Chịu trách nhiệm xuất bản :
ĐẶNG TẤN HƯỚNG

Biên tập : HIẾU DŨNG
Sửa bản in : HIẾU DŨNG
Bìa : VĂN NGUYỄN
Thực hiện
liên doanh : TRẦN TUẤN

In 1.000 cuốn, khổ 10 x 18 cm. In tại XN in số 4. Số đăng ký KHXB: 81/1817/XB-QLXB Cục xuất bản cấp ngày 25/12/2003. Giấy trích ngang số: 264/GTNXB do NXBTH Đồng Nai cấp ngày 15/07/2004. In xong và nộp lưu chiểu quý 1 năm 2005.